GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḐI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe treĭ lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ L.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNȚIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 150. *Vinerĭ, 10 (22) Iulie.* **1887.**

NOU ABONAMENTU
la
„GAZETA TRANSILVANIEI.“

Cu 1 Iulie 1887 st. v., s'a începutŭ unŭ nou abonamentŭ pe triluniulŭ Iulie, Augustŭ și Septemvre la care invitămŭ pe toțĭ onorațiĭ amicĭ și sprijinitorĭ ai foiei nóstre.

Prețulŭ abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:	Pentru România și străinătate:
pe trei lunĭ **3 fl.**	pe trei lunĭ **10 franci**
„ șése „ **6** „	„ șése „ **20** „
„ unŭ anŭ **12** „	„ unŭ anŭ **40** „

Abonarea se póte face mai ușorŭ și mai repede prin **mandate postale.**

Abonațilorŭ de pân'acum li-se recomandă a însemna pe cuponŭ numĕrulŭ fășiei sub care au primitŭ ḑiarulŭ.

Domnii carĭ se vorŭ aboná din nou sĕ binevoéscă a scrie adresa lămuritŭ și a arĕta și posta ultimă.

Brașovŭ, 9 Iulie 1887.

„Ardélulŭ, care era odiniórá „ţérá bogatá“ putemŭ sĕ'lŭ numimŭ acum „Ardélulŭ săracŭ“. Săracŭ nu numai în privința materială și spirituală, ci și în privința moravurilorŭ. Încă nicĭodată nu a decăḑutŭ o provinciă așa de cumplitŭ ca patria nóstră mică muntósă sub era lui Tisza“...

Cu acéstă tristă constatare își începe Blasiu Orban, cunoscutulŭ matadorŭ alŭ stângei estreme maghiare, ciclulŭ de doi articulĭ, ce'lŭ publică în „Ellenzék“ dela 15 și 16 Iulie a. c.

Dér nu ceea ce scrie Blasiu Orban despre decadința Ardealului și destrămarea Ungurilorŭ ardelenĭ sub „părintescu lŭ“ regimŭ tiszaistŭ este, ce ne face sĕ dămŭ atențiune articulilorŭ sĕi memorațĭ.

Cumcă Ardealulŭ, care odiniórá a fostŭ țérá independentă și a jucatŭ unŭ rolŭ strălucitŭ în istoriă, a ajunsŭ acum — cum ḑice Orban — „asilulŭ deputațilorŭ pungei cu banĭ,“ loculŭ de refugiu alŭ Neumaniștilorŭ, Ielinekiștilorŭ, Ulmaniștilorŭ, Bonczakiștilorŭ, Dardaiștilorŭ, Emichiștilorŭ, Pap-Samuiștilorŭ, Benedekiștilorŭ, Tisa-Iștvaniștilorŭ și Andrassy-Laszloiștilorŭ — acésta nu e ceva nou pentru noi, precum nu este nou nicĭ rolulŭ rușinosŭ și umilitorŭ celŭ jócă aḑi ca a cincea rótă la carŭ urmașii Zapolyeștilorŭ, Bathoriescilorŭ și a Racoțiescilorŭ din Ardealŭ.

Ceea ce ne îndémnă sĕ dămŭ atențiune de astădată productului spiritualŭ alŭ lui Blasiu Orbanŭ este constatarea ce-o face dênsulŭ cu privire la alegerile trecute dietale.

După ce arată, că aceste alegerĭ în Ardélŭ n'au fostŭ decâtŭ unŭ „têrgŭ de suflete,“ ce s'a făcutŭ cu licența guvernului, ba mai multŭ încă au fostŭ unŭ têrgŭ patentatŭ de vechiturĭ și o „licitațiă la care fișpanii au bătutŭ toba“, Blasiu Orban ḑice:

„Acésta n'a fostŭ alegere, ci a fostŭ numire din partea fișpanilorŭ *în optima formă*, numire acompaniată de nisce orgii pe lângă carĭ se întunecă bachanalele Grecilorŭ și ale Romanilorŭ“.

„Acésta a fostŭ unŭ têrgŭ de țérá, la care s'au vêndutŭ și s'au cumpĕratŭ suflete, o vênḑare de robĭ, ca și care nicĭ neguțatorii de robĭ din Africa n'au pomenitŭ. N'a lipsitŭ nicĭ răpirea cu forța a celorŭ destinațĭ pentru vênḑare, răpire la care gendarmii noștri, și chiar și soldații armatei nóstre comune au jucatŭ unŭ rolŭ fórte problematicŭ“.

„Ori dórá împrejurarea, că *Românii, carĭ n'au voitŭ sĕ voteze*, séu carĭ au doritŭ sĕ voteze pentru opozițională, *au fostŭ conduşĭ la urnă cu escortă de gendarmĭ séu de soldațĭ, și au fostŭ siliți aicĭ cu forța sĕ voteze pentru candidatulŭ guvernamentalŭ* (cum s'a întêmplatŭ în cerculŭ dela Trăscău, Vințulŭ de susŭ, Turda, Gilău și în alte cercurĭ) nu este o astfelŭ de manifestare a forței brutale și a dreptului pumnului, ca și care nu putemŭ întâlni nicĭ la cele mai sĕlbatice popóre în acéstă mĕsură?“

Acéstă constatare este pentru noi de o valóre cu atâtŭ mai mare în momentele de față, cu câtŭ se face din partea unui corifeu ungurŭ, care a datŭ de repețite orĭ doveḑĭ în dietă, că numai amicŭ și binevoitorŭ nu este față cu Românii.

Cetitorii noștri își vorŭ aduce aminte, că Blasiu Orban a fostŭ acela, care s'a ridicatŭ la 1885 în dieta ungurésca cu atâta vehemență în contra pressei române din Transilvania. Nu se pótă dér nicĭdecum bănuì că ține parte Româniĭlorŭ când vorbesce de brutala siluire a alegĕtorilorŭ românĭ din Ardélŭ.

Este curatulŭ adevĕrŭ, ce-lŭ esprimă Blasiu Orbanŭ. Alegĕtorii românĭ din Ardélŭ „carĭ n'au voitŭ sĕ voteze“ pentru candidații acestui regimŭ teroristicŭ, au fostŭ dușĭ **cu forța** la urnă.

Lumină se face asupra situațiunei poporului românŭ din Ardélŭ chiar din partea adversarilorŭ noștri.

Décă acestŭ „regimŭ urgisitŭ de partidă“ s'a putut susține pe spinarea nóstră 12 anĭ, atuncĭ de sigurŭ, că nu noi Românii purtămŭ cea mai mare vină, ci aceia, carĭ au făcutŭ uniunea și carĭ astăḑĭ dau 69 de mamelucĭ dintre cei mai servilĭ acelui guvernŭ, care, după cum accentuérá Blasiu Orban: „ne-a înzestratŭ cu dărĭ urcate de 45 milióne și cu contractarea unei datorii de 900 milióne“.

Din afară.

„Curierulŭ Bursei“ din Berlinŭ reproduce svonulŭ cum că o întrevedere a Împĕratului Wilhelm cu Țarulŭ ar avea locŭ la Danțig, pe timpulŭ manevrelorŭ de tómnă.

„Gazeta Crucei“ ḑice în privința diferitelor versiunĭ asupra unei pretinse campanii germane contra valorilorŭ rusĕscĭ, campaniă ce ar avea de scopŭ sĕ silésca pe Rusia sĕ reînoiéscă alianța celorŭ trei împĕrațĭ, că Germania nu mai are trebuință de acéstă aliantă.

Tóte puterile au rĕspunsŭ la nota turcéscă în privința alegerei prințului de Coburg. Rusia refusă categoricŭ sĕ recunóscă cea mai mică valóre orĭ-cărei hotărîrĭ ce ar lua Sobrania actuală. Englitera, Francia, Germania și Italia suntŭ dispuse sĕ accepte pe prințulŭ de Coburg décă adorarea puterilorŭ la alegere va fi unanimă. Austria, în rĕspunsulŭ ei, a mersŭ puținŭ mai departe. Ea a ḑisŭ, că trebue sĕ se puie capĕtŭ situațiunei bulgare prin alegerea unui prințŭ și că guvernulŭ austro-ungarŭ e dispusŭ sĕ accepte o alegere făcută conformŭ tratatelorŭ.

Mai multe ḑiare parisiene vĕdŭ în neratificarea convențiunei egiptene unŭ triumfŭ alŭ politicei franceso-rusescĭ.

„Kreuzzeitung“ scrie într'unŭ articulŭ în care combate valorile rusescĭ între altele: „Causele că Rusia este până 'n gâtŭ înglodată în datorii suntŭ a se căuta în politica ei esterióră, nu mai puținŭ ca în stările ei miserabile interne. Cu tóte că Rusia numai cu capitalŭ germanŭ și-a pututŭ construi drumurĭ de ferŭ și înarma oștirea, slavofilii lorŭ li-a succesŭ a scóte pe Țarŭ din legătura de amiciția cu Germania și a-lŭ îndemna sĕ ia mĕsurĭ, carĭ făcură sĕ se apropiă pericolulŭ unui conflictŭ rĕsboinicŭ. Este timpulŭ supremŭ ca posesorii germanĭ ai valorilorŭ rusescĭ sĕ scape ce mai este de scăpatŭ. Pentru Germania nu se tractéză numai de a scuti pe cetățenii sĕi câtŭ mai multŭ de pagubă, înainte de ce va isbucni cu tótă vehemența bancrotulŭ de statŭ rusescŭ, ci se tractéză și de a închide totalŭ piața germană a pretensiunilorŭ de banĭ rusescĭ și de-a paralisa pe principalulŭ urzitorŭ alŭ neliniscirei constante a Europei a paralisa totdeodată și pofta neîndreptățită și nesățiósă a Rusiei de a-șĭ eetinde puterea care poftă împedecă o jumĕtate de lume în desvoltarea ei naturală, celŭ puținŭ pentr'unŭ vécŭ de omŭ. Rusia pretinde unŭ prețŭ imposibilŭ pentru reînoirea legăturei cu Germania, pretinde adecă sĕ i se dea deplină libertate de acțiune în Orientŭ. Germania însĕ nu póte da nimicŭ ce ar puté amenința pacea ei proprie, ca și pacea puterilorŭ amice cu ei.

După tóte prevederile nu sĕ póte conta acumŭ la o restabilire a amiciției ruso-germane. Mai curêndŭ sĕ póte aștepta sosirea unei fase, ce va face sĕ se ridice mâna pedepsitóre a lui Dumneḑeu.

Se asigură că lordulŭ Rotschild din Londra ar fi mersŭ în Germania anume în cestiunea valorilorŭ rusescĭ și că ar fi avutŭ convorbirĭ cu contele Herbert-Bismarck. Persóne de frunte politice germane spunŭ, că lupta în contra valorilorŭ rusescĭ are următórea causă: Germania pórtă de anĭ o politică rusofilă, așa că câteodată s'a mâhnitŭ și a devenitŭ cu neîncredere unŭ altŭ statŭ (Austria). Nisuințele rusescĭ dovedescŭ însĕ la rêndulŭ lorŭ nu numai lipsă de amiciția, ci chiar o direcțiune dușmană Germaniei. Deficitulŭ Rusiei cresce pe fiecare anŭ și Rusia are în fiecare anŭ necesitate de împrumuturĭ. Față cu aceste nisuințe anti-germane ale Rusilorŭ, politica germană nu mai póte privi la ele cu mânile încrucișate, ci prin aceea că previne pe posesorii valorilorŭ rusescĭ de pericolele eventuale, voesce sĕ atragă atențiunea cercurilorŭ conducĕtóre rusescĭ la aceea, că décă se va urma mai departe politica antigermană, acésta póte sĕ aibă pentru Rusia urmărĭ fórte seriόse economice. Aceste argumente sĕ i le fi comunicatŭ și contele Bismarck lui Rotschild.

SCIRILE ḐILEI.

Ministrulŭ de comunicațiune ungurescŭ a condamnatŭ administrația căii ferate locale St. Lörincz la 2000, societatea tramvaiului din Pesta la 5000 fl., fiindŭcă ele nu și au comandatŭ șine și vagóne în Ungaria, ci în Austria. Acésta a produsŭ mare sensațiune între industriașii austriacĭ și a deșteptatŭ în ei dispozițiunea d'a începe o a doua edițiune a *rĕsboiului* boemŭ *contra făinii din Ungaria.* Se vorbesce că turnătoriele de ferŭ și fabricele de vagóne din Austria se consultă în comunŭ, că ce atitudine au sĕ ia față cu procederea guvernului ungurescŭ și décă n'ar fi cu cale sĕ induplece guvernulŭ austriacŭ sĕ ia mĕsurĭ de represalii în contra esportului ungurescŭ.

—x—

După noulŭ regulamentŭ de *căsĕtorii în armată*, în corpulŭ statului majorŭ generalŭ, în ramura administrațiunei îmbrăcămintei și în despărțĕmintele de trupe dela herghelii e permisŭ a fi căsĕtorițĭ numai *jumătate*, la celelalte specii de arme numai *a patra parte* dintre oficerĭ, ér dintre auditorĭ și medicĭ militarĭ dela a 7-a classă de rangŭ inclusive în josŭ, apoi dintre comptabilii trupelorŭ numai *două treimĭ*, totŭ așa și dintre funcționarii militarĭ dela a 7-ea classă de rangŭ în josŭ. Se'nțelege aci totdéuna efectivulŭ de pace. Venitulŭ secundarŭ anualŭ alŭ candidatului de însurătóre trebue sĕ fiă: pentru căpitanĭ din statulŭ majorŭ 1200 fl., pentru maiorĭ, loc.-coloneli și coloneii din statulŭ majorŭ 1000 fl., pentru oficerĭ subalternĭ de orĭ ce categoriă 1000 fl. pentru oficerĭ de statŭ majorŭ 800 fl., pentru sublocotenențĭ, locotenențĭ, căpitanĭ, comptabilĭ 600 fl., pentru funcționarĭ militarĭ, décă n'au léfă anuală de 1200 fl., o sumă care îi întregesce acéstă léfă. La oficerĭ — afară de funcționarii militarĭ — sub 30 anĭ de etate se cere unŭ sporŭ de 50 procente la venitulŭ secundarŭ. Oficerii peste 60

anĭ de etate se potŭ căsĕtori, déc mirésa renunţă la pensiunea de vĕduvă.

—x—

Posiţia şefilorŭ musicelorŭ militare este câtŭ se póte de nesigură. Ei adecă nu ocupă nicĭ unŭ gradŭ, nu au nicĭ o putere disciplinară asupra ómenilorŭ, pe carĭ ii conducŭ şi suntŭ angagiaţĭ numai pe vreme scurtă cu contractŭ. In mai multe rândurĭ au petiţionatŭ la ministerulŭ de rĕsboiu, ca sĕ fiă şi ei primiţĭ în statulŭ armatei, dér până acuma fără resultatŭ. In timpulŭ din urmă se vorbesce, că cercurile competente se ocupă cu cestiunea regulării posiţiei şefilorŭ musicelorŭ militare.

—x—

Pentru restabilirea şoselei Surducŭ ministrulŭ unguresŭ de lucrărĭ publice şi comunicaţiune a încuviinţatŭ 5075 fl. Prin acéstă érăşĭ se ia în rêndulŭ şoseleloru comitatense cea mai importantă liniă de legare între Ardélŭ şi România.

—x—

Fostulŭ deputatŭ alŭ *Têrgului-Mureşului* Adam *Lazar* a intentatŭ trei procese de pressă deodată: contra d-nei de Földvay, contra lui »Kolozsvar«, şi contra tipografului Alex. Imreh.

—x—

Sâmbătă la 6 óre după amédĭ d-nii oficerĭ din garnisóna de aci vorŭ ţiné *împuşcare de plăcere* la casa de dare la semnŭ de sub Têmpa.

—x—

In afacerea *reînoirei convenţiei poştale şi telegrafice între Austria şi Ungaria* s'au ţinutŭ mai multe ḑile tractărĭ în Viena. Neputêndu-se înţelege delegaţii celorŭ două guverne asupra unorŭ amĕrunte importante financiare, tractările s'au amânatŭ până în Septemvre.

—x—

Junimea română din Reghinŭ şi giurŭ va arangia la 9 Augustŭ n. *petrecerea de véră îndatinată* în sala promenadei din locŭ. Venitulŭ curatŭ este destinatŭ pentru despărţĕmêntulŭ XVII alŭ Associaţiunei transilvane pentru literatura şi cultura poporului românŭ. Preţulŭ întrărei: de persónă 1 fl. v. a. de persónă în familiă peste 2 membri câte 70 cr. v. a Inceputulŭ la 5 óre p. m. Reghinulŭ-săsescŭ 14 Iulie 1887. Pentru comitetŭ Dr. *Alesandru Ceuşianŭ* preşedinte. *Iacobŭ Butnariu* v.-preş. *Simeonŭ Zehanŭ* secretarŭ. *Dr. Absolonŭ Todea* cassarŭ. *Georgiu Têrnăveanu* controlorŭ. Cu acéstă ocasiune se vorŭ produce şi jocurile »Căluşerulŭ« şi „Bătuta“. Oferte marinimóse se primescŭ cu mulţămită şi se vorŭ chita pe cale ḑiaristică.

—x—

In ţinutulŭ *Ciuc-St. Domokoşului* facŭ marĭ pagube *urşii*. La 1 Iulie n. au mâncatŭ bestiele trei boi, până la 10 Iulie le-au căḑutŭ jertfă alţĭ optŭ boi, ér patru au fostŭ tare vătămaţĭ. La 10 Iulie n. făcêndu-se o vênătóre, a fostŭ împuşcată o ursóică mare; ursulŭ a scăpatŭ şi la 11 Iulie a sfăşiatŭ érăşĭ doi boi.

—x—

Primarulŭ Iosef Peter şi judele Ianos Szilagyi din *Comolau*, comit. Trei-scaune, ce'tându-se pe drumŭ cătră casă cu doi locuitorĭ din Leţfalenĭ, carĭ aveau la ei topóre ascuţite, au fostŭ bătuţĭ şi răniţĭ, celŭ dintêiu de mórte, alŭ doilea uşorŭ. Amêndoi Leţfalenii au fostŭ predaţĭ judecătoriei cercuale din Sepsi St. Georgĭ.

—x—

Se anunţă unŭ nou *succesŭ* din partea unui *tînĕrŭ românŭ* la *Parisŭ*. D. N. E. *Grant*, din peste 400 de concurenţĭ, a isbutitŭ sĕ fiă primitŭ la şcóla de Bele-Arte. D. Grant espusese şi unŭ tablou în salonŭ, care a ostŭ fórte multŭ admiratŭ, ḑice »Românulŭ«.

Turda, 8 Iulie 1887.

Cu mare bucuriă şi plăcere am cetitŭ în No. 134 alŭ »Gazetei Transilvaniei“ hotărîrea poporenilorŭ românĭ din Ciugudelŭ. Mĕ grăbescŭ a aduce la cunoscinţă, că în anii trecuţĭ s'a făcutŭ asemenea mişcare îndreptată în contra beţiei cu scopŭ de a se ajuta scóla cu părăsirea cârciumei în comunele de lângă Turda: Copandŭ, Petri durĭ, Indolŭ, Sciopĭ şi altele.

In Copandŭ s'a întêmplatŭ că unŭ anŭ de ḑile după hotărîre nicĭ unŭ omŭ nu a mersŭ la cârciumă, nicĭ n'a dusŭ acasă bĕutură din cârciumă. Arendaşulŭ din Turda Fekete Ferencz, omŭ de omeniă, întêlnindu-se cu fruntaşii din Copandŭ a ḑisŭ că nu-i pare rĕu c'a pierdutŭ câteva sute şi a lăudatŭ decisiunea poporului, ḑicêndŭ sĕ fiă firmĭ şi pe viitorŭ... A luatŭ arenda apoi unŭ jidanŭ. Acesta a adusŭ jidovĭ în comună. N'a isbutitŭ însĕ cu nemicŭ, până ce dândŭ o sumă anumită pe séma scólei confesionale pe anŭ, s'a deschisŭ cârciuma la două case oneste la Românĭ de ai noştri, unde nu-şĭ póte vinde omulŭ dedatŭ la bĕutură totŭ ce are, anume: făină, găină, bucate şi altele, nicĭ nu póte bea câtŭ agonisesce peste sĕptĕmână, ci numai la modru; ér cu banii ce'i dă arendaşulŭ multŭ s'a ajutatŭ scóla, chiar acum totŭ din banii aceia se face coperişŭ la casa parochială. Indată ce nu va solvi arendaşulŭ ce a promisŭ, la momentŭ cârciuma e închisă.

Cu părere de rĕu se observĕză că în comunele învecinate, unde arenda se dă prin licitaţiă şi unde'sŭ mai mulţĭ posesorĭ la regale nu au pututŭ dobêndi ómenii vr'unŭ resultatŭ. In Copandŭ şi Cianulŭ deşertŭ fiindŭ numai unŭ singurŭ posesorŭ e uşorŭ a nu suferĭ în comună jidanŭ, ér unde suntŭ mai mulţĭ posesorĭ, orĭ unulŭ orĭ altulŭ câte ḑile are dreptŭ de arendă şi le dă la jidanŭ, şi de aci se póte esplica, că în comunele numite poporulŭ cu tóte că a primitŭ a da pedépsă de 5 fl. v. a. pe séma scólei şi s'a juratŭ că nu va merge în cârciumă, totuşĭ se duce ér dobêndă scólei nu aduce. Cum ar şi cuteza a cere din venitulŭ anualŭ alŭ arêndei de vinarsŭ o parte pe séma scólei, décă arendaşulŭ şi oficialulŭ la momentŭ suntŭ gata a face scólă comunală şi a face ca preotulŭ sĕ se mute de acolo (? ? ! — Red.)

Numita mişcare a avutŭ totuşĭ efectulŭ, de nu-i comună în care mai mulţĭ poporenĭ sĕ nu se fi lăsatŭ totalmente de beutură de vinarsŭ (rachiu).

Rogŭ pe on. d-nŭ Redactorŭ sĕ binevoiască a da locŭ acestorŭ sire, de aceea ca sĕ ni se spună şi arate de cei competenţĭ şi pricepĕtorĭ, *cum amŭ putea rĕscumpăra regalele în comune curatŭ românescĭ?* ca sĕ scăpămŭ de sobolii de jidanĭ şi de alţĭ arĕndaşĭ streinĭ.

Óre-cine.

Din Comitatulŭ Solnocŭ-Dobêca, Iunie 1887.

In 17 l. c. a fostŭ alegerea de deputatŭ dietalŭ în cerculŭ Ilandei marĭ. Nefiindŭ unŭ contra candidatŭ, fù alesŭ prin aclamaţiune guvernamentalulŭ Simo Lajos. Peste totŭ în comitatŭ în specialŭ în acestŭ cercŭ suntŭ aspri domnii noştri; decĭ aşa le suntŭ şi poruncile, căcĭ pe cine voesce „Măria Sa Banffi-paşa“ numai clipesce din ochĭ şi trebue sĕ fiă alesŭ, că domnii solgăbirĕi şi notarii se calcă unii pe alţii pe picióre în graba ce mare spre a îndeplini porunca: trăgêndu-ne şi împingêndu-ne să păşimŭ după placulŭ lorŭ; aceia cu câtŭ suntŭ mai ascultătorĭ de „Măria Sa“ cu atâta suntŭ mai aspri faţă de noi, încâtŭ sĕ ne pótă ne-ar suci şi ne-ar întórce ca pe nisce păpuşĭ spre a'şĭ ajunge scopurile. Durere, asta le şi succede acolo unde conducĕtorii poporului: preoţii şi inteliginţa română suntŭ ómenĭ slugarnicĭ, ómenĭ ai intereselorŭ personale, carĭ afară de săturarea pântecelorŭ lorŭ nu vréu sĕ scie de naţiune şi de programulŭ ei.

Pretutindenea se află neghină, şi decĭ nicĭ aicĭ nu a pututŭ lipsi, înţelegŭ pe acei preoţĭ carĭ în locŭ sĕ fiă conducĕtorii poporului, s'au degradatŭ a fi Juda vêndĕtorulŭ, călcândŭ programa naţională din Sibiiu au participatŭ la alegerea din Ileanda mare, ca sĕ se sature la o masă cu domnii sciindŭ că numai la alegere o potŭ face acésta, fiindŭ că la alte ocasiunĭ suntŭ priviţĭ cu multŭ mai inferiorĭ decâtŭ sĕ pótă participa la o masă cu ei.

Printre astfelŭ de preoţĭ participătorĭ la alegere avusemŭ nenorocirea a cunósce pe mare toastatorulŭ şi în astfelŭ de merite „patriotice“ îmbĕtrânitulŭ Vasile *Hozanŭ* din Fodora română, ginere-sĕu parochŭ în Chizenĭ, *Mada* din Baba, *Hosulŭ* din Glodŭ. Popa Mada a trăitŭ bine la mésă, auḑindŭ toastândŭ pe alţĭ popĭ, s'a ridicatŭ şi elŭ sĕ toasteze bolborosindŭ cuvintele: »Măria Ta!“ „Măria Ta!“ mai departe însĕ în butulŭ multorŭ opintirĭ nu a pututŭ duce cu toastulŭ, decĭ unulŭ dintre cei din jurulŭ sĕu îlŭ trăgea de vestminte sĕ şédă, altulŭ i a astupatŭ gura cu o bucată de pâne, şi astfelŭ şĭ-a întreruptŭ toastulŭ care nu promitea laurĭ. Au mai toastatŭ şi alţĭ preoţĭ alŭ cărorŭ nume nu le-am pututŭ sci, dér nicĭ că merită sĕ fiă scrise în colónele ḑiarelorŭ românescĭ.

Dintre Românii necărturarĭ au participatŭ maĭ cu sémă primarii şi acei alegĕtorĭ cu dreptŭ de alegere, ai cărorŭ păstorĭ sufletescĭ încă au fostŭ de faţă.

Mese întinse au fostŭ în trei locurĭ pe séma „domnilorŭ“, mâncărĭ şi bĕuturĭ „domnescĭ“; pe séma jidovilorŭ totŭ asemenea dĕr coşerŭ, pe séma »proştilorŭ“ câte o bucată de pâne şi clisă (slănină) şi câte o sticluţă de rachiu dreptŭ rĕsplată pentru perderea lucrului de câte două ḑile.

Jidovii după ce unii s'au îmbĕtatŭ au jucatŭ pe désupra meselorŭ Dintre aceştĭ jucăuşĭ unulŭ a căpĕtatŭ şi câţĭva pumnĭ de suvenire.

Eram sĕ uitŭ că domnulŭ deputatŭ în vorbirea sa a asiguratŭ pe alegĕtorĭ, că partida liberală s'a nisui ca peste treĭ anĭ venitele comunelorŭ sĕ se măréscă într'unŭ modŭ fórte însemnatŭ prin aceea, că regaliile vorŭ deveni comunale, decĭ va scădé repartiţia dela 40—50% la 6%. Asta a fostŭ şi a trecutŭ, dér abia la o sĕptĕmână în fóia patriotică „Szolnok-Doboka« a apărutŭ unŭ articulŭ de fondŭ, care ne spune că de fostŭ va fi, dér regaliile trebue sĕ le rĕscumpĕrămŭ cu banii noştri.

Étă promisiune frumósă; cam aşa va fi şi esoperarea celorŭ 30 de arginţĭ la carĭ după cum se şoptesce li s'a datŭ a spera preoţii „patrioticĭ“ susnumiţĭ.

Argus.

Sân-Petru, Iunie 1887.

Maialulŭ elevilorŭ dela scóla centrală ortodoxă română din Sân-Petru, afiliatŭ Săcelŭ şi Uciucŭ, din tractulŭ protopresbiteralŭ alŭ Haţegului, care fù amânatŭ din causa unui morbŭ greu de tuse sécă, se ţinù nŭmai Sâmbătă în 13/25 Iunie în frumósa şi romantica luncă ce este situată spre sudŭ dela comuna Sân-Petru. Timpulŭ fiindŭ fórte favorabilŭ elevii şĭ-au petrecutŭ destulŭ de bine intonândŭ şi versurĭ scolare.

Esamenulŭ de vară alŭ elevilorŭ dela scóla nóstră centrală ortodoxă română din Sân-Petru afiliatŭ Săcelŭ şi Uciucŭ din tractulŭ protopresbiteralŭ greco orientalŭ alŭ Haţegului amĕsuratŭ decisiunei eforiei scolare, în conţelegere şi cu reverenţia sa d-lŭ protopresbiterŭ trac-

---

FOILETONU.

(8)

Misterele Veneţiei.

de Edouard Didier, traducere de *Ioanŭ S. Spartali.*

III.

Fiametta.

Familia de care se interesa aşa de multŭ bunulŭ gondolierŭ locuia într'o colibă părăsită pe partea occidentală a Lidului, unde 50 de anĭ dup'aceea vestitulŭ arhitectŭ militarŭ San Micheli clădi castelulŭ St. Andreiu. Coliba asta avé legenda ei. Iac'o:

Uscocii, acei tâlharĭ de mare carĭ aprópe unŭ secolŭ pustiiră malurile Adriaticei şi făcură atâta rĕu comerţului maritimŭ, începĕu atuncĭ isprăvile lorŭ fioróse. Cele dântêiu încercărĭ ale lorŭ în potriva Veneţiei n'avură nicĭ unŭ succesŭ şi corabia lorŭ, care luă parte la expediţia acésta, nu mai vĕḑù nicĭodată côstele Dalmaţiei.

Echipagiulŭ acestei corăbii debarcase la capĕtulŭ Lidului pentru ca sĕ chibzuiască unŭ atacŭ. Unŭ pescarŭ veneţianŭ îşĭ prinsese gondola nu departe d'acolo aşteptândŭ ḑorile, pentru ca sĕ şĭ arunce mrejele. Elŭ surprinse pe Uscocĭ, carĭ vorbéu unŭ dialectŭ jumĕtate illyricŭ şi jumĕtate dalmatŭ. Astfelŭ elŭ află că tâlharii aceia lăsaserĕ numai doi ómenĭ pe bordulŭ corăbiei lorŭ şi că plecaserĕ cu totŭ restulŭ echipagiului în luntri ca sĕ încerce unŭ jafŭ nu în inima Veneţiei, ci undeva într'unŭ locŭ pustiu din Giudecca.

Indată ce pieriră Uscocii în umbrele nopţii, pescarulŭ se îndreptă spre corabia care adusese pe tâlharĭ şi care era la puţină distanţă de malŭ.

Cum ajunse în loculŭ unde era ancorată, pescarulŭ îşĭ aşeḑă fără sgomotŭ luntrea d'alungulŭ zidului corăbiei, în cea mai mare tăcere. Ascultă apoi câteva minute şi neauḑindŭ nicĭ celŭ mai micŭ sgomotŭ pe corabiă, pricepù că amêndoi tâlharii carĭ trebuiau s'o păzéscă adormiserĕ repede.

Pescarulŭ se cocoţă pe meterezurile corăbiei şi mai nainte d'a o visita, puse mâna pe o pârghiă cu care se ridică greutăţile şi care era asvêrlită pe podŭ. Şi nu greşise, fiindŭ că abia făcuse patru paşĭ pe podŭ în partea cea mai înaltă, când ḑări că eşia unŭ capŭ din fundulŭ corăbiei

„Drace! trebue sĕ-lŭ culcŭ!“ îşĭ ḑise elŭ în gândŭ vĕḑêndŭ că capulŭ era urmatŭ d'unŭ corpŭ şi că totulŭ înfăţişa unŭ tênĕrŭ din cei mai voinicĭ, care sărise sprintenŭ pe podŭ.

Fără sĕ aştepte ataculŭ pe care'lŭ prevedea, pescarulŭ ridică pârghia şi trase una bună în capulŭ nenorocitului Uscocŭ, care-lŭ prinsese. Tâlharulŭ căḑù câtŭ era de lungŭ fără măcarŭ sĕ ţipe.

„Unu la mână!“ ḑise pescarulŭ.

Insĕ nu scăpase de primejdia cea mai mare fiindŭ că într'aceeaşĭ clipă căḑù pe podŭ o plóiă de glónţe trimisă de o puşcă din fundulŭ corăbiei.

Pescarulŭ nu fusese atinsŭ, însĕ pentru ca sĕ inspire mai multă încredere singurului vrăşmaşŭ pe care scia elŭ că-lŭ mai are, se gândi că era mai bine sĕ se facă că a fostŭ lovitŭ de mórte. De aceea se şi lungi elŭ pe podŭ şi nu mai mişcă.

Nu trecuse nicĭ unŭ minutŭ şi ḑări unŭ bărbatŭ scoţêndŭ capulŭ, pe urmă unŭ braţŭ, pe urmă unŭ picĭorŭ. Numai decâtŭ apoi o umbră apărù între funii. Era gata sĕ între în meterezurĭ când pescarulŭ sări în susŭ şi-lŭ lovi şi pe cestlaltŭ tâlharŭ cu pârghia în capŭ şi-lŭ omorî.

Acum pescarulŭ era stăpânŭ pe corabiă. Se scoborî în corabiă şi cu unŭ burghiu grosŭ făcù două găurĭ în zidulŭ corăbiei sub linia de plutire, pe urmă se sui pe podŭ şi după ce se duse érăşĭ în luntrea lui, apucă în pripă spre Veneţia ca sĕ însciinţeze pe guvernŭ de ataculŭ Uscocilorŭ.

Uscocii fură prinşĭ şi mulţĭ fură omorîţĭ mai nainte d'a se fi pututŭ sui érăşĭ în luntri. Er ceilalţĭ ajunserĕ până la corabia lorŭ, este adevĕratŭ, însĕ pentru ca sĕ constate că în fundŭ intrase apa de patru picióre şi că nu mai putea fi cârmită. Astfelŭ toţĭ tâlharii fură prinşĭ şi spênḑuraţĭ a doua ḑi în piaţa obicĭnuită pentru astfelŭ de lucrurĭ, pe Piazzetta.

Spre amintirea serviciului ce făcuse elŭ Serenissimei Republice, primi numele de Salvator şi stăpânirea ii dete lui corabia, care adusese pe Uscocĭ.

Rĕmăşiţele acelei corăbii nu prea erau lucru mare. Corabia era vechie şi nu putea fi drésă. Afară de asta era încărcată cu piatră de gârlă. Salvator sciù însĕ sĕ tragă profitŭ din lemnăria acelei corăbii. Elŭ o deslăcù în bucăţĭ şi hotărî sĕ'şĭ ḑidéscă o casă chiar pe loculŭ acesta, în partea despre rĕsăritŭ de Lido. Pe têrêmulŭ acesta mlăştinosŭ, în nisipurile acestea mişcătóre era trebuinţă sĕ se ḑidéscă pe stâlpĭ ca în Veneţia. De aceea şi Salvator folosi catargurile corăbiei ca bază a clădirei

tualŭ, s'a ţinutŭ Duminecă în 14/26 Iunie sub presidiulŭ nepregetatului şi zelosului domnŭ protopresbiterŭ alŭ tractului Haţegŭ: Ioanŭ Raţiu, la care pe lângă unŭ publicŭ destulŭ de numerosŭ din numitele comune participară şi onor. d. br Nopcsa dimpreună cu onor. sa consórtă, carĭ locuescŭ în comuna Săcelŭ.

Numiţii óspeţĭ au asistatŭ aprópe dela începutulŭ esamenului până la finea lui, fiindŭ pe deplinŭ satisfăcuţĭ de rĕspunsurile cele prompte ale elevilorŭ din tóte obiectele, precum şi din limba maghiară: binevoi şi de astădată a premia (amŭ dori sĕ nu-i fi premiatŭ numai pentru că-i vorŭ fi rĕspunsŭ copii după placŭ în limba maghiară, căcĭ în acestŭ casŭ premiulŭ şi-ar perde orĭ ce valóre. — Red.) pe elevii nostri şi anume alese din clasa întrégă din aprópe 50 elevĭ presenţĭ pe elevulŭ Vasile Simulescu şi ĭlŭ premiă cu 1 fl. v. ér pentru ceilalţĭ puse la disposiţiune suma de 9 fl. v. a. care sumă numai decâtŭ s'a împărţitŭ între elevĭ luându-se dreptŭ basă frecventarea şi diligenţa lorŭ, causândŭ prin acésta o bucuriă generală atâtŭ elevilorŭ câtŭ şi părinţilorŭ. Pentru care faptă marinimósă subscrisulŭ în numele poporenilorŭ şi elevilorŭ acestei scóle îmĭ ţinŭ de datorinţă a esprima iluştrilorŭ óspeţĭ mulţămită publică. Dea a totŭ putintele Dumnedeu ca elevii scólei nóstre sĕ fie mai adeseorĭ fericiţĭ de atarĭ binefăcĕtorĭ, deórece părinţii lorŭ prin vitrigitatea timpurilorŭ suntŭ fórte săracĭ, ér copii lorŭ talentaţĭ.

Gheorghiu B. Reitesu.
Inv. diriginte.

Scirĭ militare.

Austro-Ungaria. Deórece proiectulŭ d'a se înfiinţa o fabrică de arme ungurésca a cădutŭ definitivŭ, precum se pare, rĕmâne fabrica austriacă din Steyr singură sĕ furniseze armele pentru armata. De aceea se vorŭ începe tractărĭ cu ministerulŭ de honvedĭ în privinţa preţului şi terminului predării pusciilorŭ cu repetiţiă la trupele de honvedĭ. Décă terminulŭ se va stabili totŭ celŭ fixatŭ pentru predarea pusciilorŭ cu repetiţiă armatei comune, atuncĭ fabrica din Steyr se va mări.

Raportŭ poliţienescŭ.

Dilerii de aci Ionŭ Popazu şi Ionŭ Zerantia au furatŭ alaltaerĭ după amédĭ, într'o cârciumă din Braşovulŭ vechiu, unui colegŭ alŭ lorŭ beatŭ banii ce-i avea şi-i împărţiră între amêndoi şi părăsiră cârciuma. Poliţia descoperindu-i, ii dete pe mâna judecătoriei competente.

Erĭ diminéţă la 3 óre, calfa de curelarŭ fără ocupaţiune şi vestitŭ prin furarea unui ceasornicŭ, George Klökner, pĕtrunse într'unŭ bordelŭ în Blumĕna, provocă scandalŭ, sparse o lampă şi nu se linişti decâtŭ când poliţia ĭlŭ puse la rĕcóre în arestulŭ ei.

Fosta económă a unui croitorŭ de dame de aci, cuprinsă de dorulŭ de a mai vedea casa fostului ei stăpânŭ, puse în absenţa acestuia de-i deschise locuinţa unŭ lăcătuşŭ şi transportă întregŭ mobiliarulŭ lui în locuinţa ei. În contra făptuitórei s'a pornitŭ cercetare penală.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

CATANIA, 21 Iulie. — Colera continuă. Alaltaerĭ au fostŭ 54 casurĭ, dintre carĭ 31 cu sfêrşitŭ mortalŭ.

PARISŬ, 21 Iulie. — Comisiunea financiară a senatului a acceptatŭ mobilisarea de probă.

NEWYORK, 21 Iulie. — La Minneapolis a arsŭ celŭ mai mare hambarŭ de cereale alŭ statelorŭ nordvestice cu 580,000 bushelĭ grâu. (Unŭ bushel=35,24 litri. — Red.)

Ultime scirĭ.

Viena, 20 Iulie. — „Neue Freie Presse“ susţine că deputaţiunea bulgară a căutatŭ sĕ hotărască pe principele Ferdinand de Coburg sĕ mérgă îndată la Sofia, spre a începe chiar în capitala sa negocierile cu puterile semnatare ale tractatului dela Berlinŭ şi că principele Ferdinand a făgăduitŭ deputaţiunei că va da peste 14 dile unŭ rĕspunsŭ definitivŭ.

O parte din delegaţiunea bulgară a plecatŭ aséră de aci spre a se întórce la Sofia, ceilalţĭ vorŭ pleca astădĭ.

DIVERSE.

Transportarea osĕmintelorŭ lui Columbus. — Rĕmăşiţele mortuare ale descoperitorului Americei, Cristof Columb, se vorŭ transporta în fine în Geneva, oraşulŭ sĕu natalŭ. Transportatorulŭ lorŭ, Monsignore Cocio, internunţiulŭ sfântului scaunŭ în Brasilia, a plecatŭ la 2 l. c. Pe corabia ‚Matteo Brazzo‘ la Genua, unde osĕmintele vorŭ fi înmormêntate definitivŭ cu mare pompă bisericéscă.

Cutremure de pămêntŭ. — În 17 Iulie sguduiturĭ de cutremurŭ de pămêntŭ s'au simţitŭ la Cair, Roma, Sicilia, Brindisi, Catana, Lecce, Ischia, Livurn şi Parma. O erupţiune imensă de vaporĭ se produce din craterele Etnei. De asemenea s'au simţitŭ sguduiturĭ în Chio şi Smirna. O violentă sguduitură s'a produsŭ în insulele Rodos şi Creta. La Rodos, câteva coşurĭ au fostŭ crăpate, câteva case s'au stricatŭ în Creta. Aci o persónă a muritŭ de spaimă.

Oraşŭ arsŭ. — Oraşulŭ rusescŭ Swiencany din guvernămêntulŭ Vilna a arsŭ; 350 case au fostŭ prefăcute în cenuşe; 6000 ómenĭ suntŭ fără adăpostŭ. Cea mai mare parte a păgubaşilorŭ suntŭ Israeliţĭ. Paguba se ridică la 1 1/4 milióne ruble. Miseria e nedescriptibilă.

Unŭ diamantŭ în pântecele unui pesce. — »Curierulŭ Statelorŭ-unite« scrie că dilele acestea unŭ óre-care Giles Busby, neguţătorŭ de peşte din Toledo, în apropiere de Chicago, a făcutŭ o descoperire fórte ciudată. Curăţindŭ unŭ pesce, a găsitŭ în intestinele lui unŭ fórte frumosŭ inelŭ de diamante, pe care era gravată pe dinăuntru inscripţia: *„J. A. B. Chicago, 1869.«* Onestulŭ neguţătorŭ a trimisŭ numai decâtŭ inelulŭ şefului de poliţiă din Chicago, care a şi descoperitŭ pe proprietara d-na Iulia A. Lennox, care a trimisŭ neguţătorului unŭ cecŭ de 100 dolarĭ. D-na Lennox, alŭ cărei nume de fată este Bennett, se logodi în 1869 cu d. Lennox. După doi anĭ, cu ocasiunea căsătoriei lorŭ, d. Lennox cumpĕră acelŭ inelŭ cu preţulŭ de 450 dolarĭ şi-lŭ dete soţiei sale care ĭlŭ luă cu dênsa în călĕtoria de nuntă ce făcură. În cursulŭ acestei călĕtorii în momentulŭ când trecură cu trenulŭ rîulŭ St. Laurent, aprópe de Montrealŭ, tînĕra femee se spălă în vagonulŭ de toaletă şi inelulŭ i cădu din degetŭ şi aluneca pe tubulŭ de scurgere a apei. Inelulŭ a cădutŭ de sigurŭ în rîulŭ St. Laurent şi a fostŭ înghiţitŭ de pescele în pântecele căruia elŭ a fostŭ găsitŭ.

Calea ferată prin Siberia. — O scire din Petersburgŭ spune, că calea ferată siberiană care va lega Marea Baltică cu Océnulŭ Pacificŭ se va realisa. Dilele trecute, Ţarulŭ a aprobatŭ hotărîrea consiliului de statŭ ce orênduia lucrările traseului căiei ferate dela Tomsk la Irkunstk şi Stretinsk pe Oceanulŭ Pacificŭ în 15 dile. Calea va trece peste Tiumen (graniţa Siberiei spre Rusia) îndreptându-se prin Tomsk. Irkustk şi Stretinsk, celŭ din urmă oraşŭ pe Silka, unŭ afluentŭ alŭ lui Amurŭ; bucata peste lacul Nhanka o vorŭ face călĕtorii pe vasulŭ Amurŭ, după care în o di cu calea ferată până la Wladiwostok, staţia finală.

⁂

O statistică tristă. — Unŭ senatorŭ din Vosgi (Francia) D. Claupe, a făcutŭ de curêndŭ unŭ raportŭ fórte instructivŭ: raportulŭ este resumatulŭ anchetei oficiale asupra debitanţilorŭ de vinŭ, numĕrulŭ lorŭ şi asupra efectelorŭ produse de alcoolŭ. Raportulŭ este fórte întristătorŭ; elŭ grupéză, cifre de necredutŭ, însĕ nediscutabile şi reale. În fiecare anŭ, în terminŭ mediu, poporaţiunea muncitóre cheltuesce unŭ miliardŭ şi 600 de milióne francĭ numai pentru beutura în păhăruţe, adică patru milióne de hectolitri de rachiu socotindu se cu 4 francĭ litrulŭ. Acéstă consumaţiune este multŭ favorisată de sporirea numĕrului cârciumelorŭ. În 1875 esistau în Francia 342,622 cârciumĭ; astădĭ suntŭ peste 400,000, adecă 4 cârciumĭ pentru 94 de locuitorĭ. În departamentulŭ de Nordŭ ancheta a găsitŭ o cârciumă pentru 29 alegĕtorĭ. Muncitorii nu pot intra s'au eşi din fabricĭ fără a întâlni la fiecare sută de metri o cârciumă care-lŭ învită şi unde lasă cea mai mare parte din banii câştigaţĭ cu munca, precum şi sĕnĕtatea sa. Şi acésta se chiémă progresŭ!

‚Azienda“ societate austro-francesă de asigurare pe viaţă şi de rente. Sub preşedinţa ilustrităţii sale prinţului Constantin Czatoryski s'a ţinutŭ în 8 a lunei trecute a V-a adunare generală ordinară a societăţii. Raportulŭ făcutŭ de directorulŭ Dr. I. Klang constată, că mersulŭ afacerilorŭ în anulŭ 1883 a avutŭ cele mai îmbucurătóre progrese. S'au realisatŭ poliţe noue asupra unui capitalŭ de asigurare în valóre de fl. 5,180,866 făcêndŭ *întregulŭ capitalŭ de asigurare* cu finea anului *fl. 36,565,600.* Intre afacerile noue nu se găsescŭ nicĭ Asociaţiunĭ nicĭ contra asigurărĭ, ci ele constau numai din asigurărĭ pe viaţă şi pentru casŭ de mórte. Venitulŭ premiilorŭ a fostŭ fl. 828,981.52 sporindu-se faţă de anulŭ trecutŭ cu fl. 35,740. Incasarea generală dă cifra de fl. 4,921,223.03 adică cu fl. 74,008 mai multŭ ca în anulŭ 1885. Plătirea din contractele de asigurare s'a ridicatŭ la însemnata sumă de fl. 1,174,341. Reserva de premii au fostŭ fl. v, a .3,915,954.76 cu fl. 171,515.77 mai multŭ ca în anulŭ trecutŭ. *Fondulŭ de acoperire întregŭ alŭ societăţii este de fl. 9,322,921.* Adunarea generală hotărî împărţirea unei dividende de 5%.

›Azienda‹, societate de asigurare austro-francesă. În 8 a lunei trecute s'a ţinutŭ a IV adunare generală a acestei societăţĭ sub preşedinţa ilustrităţii sale a prinţului Colixt Poninski, în care d-lŭ directorŭ Denis Sienkiewics a cetitŭ darea de sémă pe 1886. Raportulŭ constată că în orĭ ce privinţă afacerile au mersŭ bine în anulŭ trecutŭ, mai cu sémă că clienţii în asigurarea de focŭ au crescutŭ cu unŭ numĕrŭ fórte îmbucurătorŭ. Veniturile premiilorŭ pentru asigurare contra focului au fostŭ de fl. 2.448.096.54 kr., pentru asigurărĭ contra grindinei fl. 626,130.15 cr., pentru asig. de transport fl. 424,882.09 cr. Venitulŭ generalŭ a fostŭ dimpreună cu reservele de fl. 2.578.779.67 cr. Faţă cu acestea solvirile pentru daune, reasigurărĭ etc. în ramura focului fl. 2,358,247,20 în ramura grindinei fl. 601,615,94, în ramura transportului fl. 348,162,47. Cu finea anului *reservele totale, eschidêndŭ capitalulŭ de acţii, au fostŭ de fl. 1,273,486.68 cr.* Câştigulŭ curatŭ este de fl. 101,642.76 cr. şi adunarea generală a hotărîtŭ sĕ împartă din el 9% dividende, după ce se vorŭ estrage mai nainte dotările prevĕdute de statute.

Editorŭ: **Iacobŭ Mureşianu.**
Redactorŭ responsabilŭ: **Dr. Aurel Mureşianu.**

lui, şi pe vîrfurile catargurilorŭ bătute în nisipŭ îşĭ didi coliba.

Coliba acésta, spêndurată, ca sĕ dicemŭ astfelŭ, între cerŭ şi pămêntŭ, făcea efectulŭ celŭ mai ciudatŭ. Sĕmĕna cu o ladă mare pe care ar fi ridicat'o nişte copii în jocurile lorŭ pe patru prăjinĭ unde se ţinea în echilibru numai prin minune.

In nopţile de furtună de multe orĭ era s'o ia vêntulŭ şi s'o asvirle în fundulŭ lagunelorŭ. Însĕ de 30 de anĭ se ţinuse bine şi adăpostise bine-rĕu pe Salvatorŭ şi p'ai sĕi.

In minutulŭ când facemŭ cunoscinţă cu dênsulŭ, Salvator nu mai este pescarulŭ acela voinicŭ, care a sciutŭ sĕ scape Veneţia de prada Uscocilorŭ. Acum este unŭ moşŭ bĕtrânŭ şi aşa de îmbĕtrânitŭ din pricina profesiunei lui, încâtŭ nu se mai póte duce pe mare, unde braţulŭ lui nu mai are putere s'arunce mreaja, sĕ strîngă pânzele grele cĕtrănite ale pescarilorŭ Adriaticei, nicĭ sĕ mai strige, nicĭ sĕ astupe găurile.

Bĕtrânulŭ Salvator îi trece vremea acum privindŭ de pe malŭ acele valurĭ, carĭ de atâtea orĭ erau sĕ-lŭ înece şi în mijloculŭ cărora în timpŭ de 40 de anĭ elŭ şi-a expusŭ voiosŭ viéţa pentru ca sĕ câştige pânea familiei.

A fostŭ o vreme când familia acésta numĕra printre membrii sĕi trei flăcăi voinicĭ, vestiţĭ ca cei mai dibacĭ pescarĭ de pe cóste.

Acei trei flăcăi, copii cei d'ântêi ai lui, au muritŭ în mare, acum 5, 4 şi 2 anĭ, lăsândŭ dreptŭ singură moştenire bĕtrânului lorŭ tată şi tênĕrului lorŭ frate patru orfanĭ de hrănitŭ, tocmai în ceasulŭ când Salvator simte cu disperare că'lŭ părăsescŭ cu desĕvîrşire puterile.

Încai décă celŭ din urmă născutŭ alŭ sĕu l'ar puté înlocui şi ar îngriji celŭ puţinŭ de trebuincióse acestui suplimentŭ de familiă, care i-a sporitŭ pe a sa, însĕ nu este în stare şi Salvator se gândesce amarnicŭ că póte este chiar vina lui ca tată de familiă.

Acestŭ din urmă copilŭ alŭ lui Salvator n'are într'adevĕrŭ nicĭ puterea nicĭ vitejia fraţilorŭ lui mai marĭ; elŭ încă din frageda'i copilăria a fostŭ încuragiatŭ la lenevia.

Mai târdiu, rĕsfăţatŭ de tótă familia, a crescutŭ, s'a însuratŭ şi elŭ, fără însĕ sĕ ajungă a fi omŭ. Numai cu numele este pescarŭ. Este leneşŭ, clevetitorŭ, vorbăreţŭ; tótă diulica şi jumĕtate nóptea şi-o petetrece în piaţa Fraseria, pe podulŭ de peste Rialto orĭ pe cheiulŭ *dei Schiavoni*, ascultândŭ şi făcêndŭ nerodii.

Pe copilulŭ acesta degeneratŭ alŭ lui Salvatorŭ l'amŭ vĕdutŭ adĭ diminéţă într'unŭ grupŭ de poporŭ lângă Baptisteriu, învinovăţindŭ pe unul din cei mai tinerĭ şi mai iluştri nobilĭ veneţianĭ, pe Batista Martinengo.

De obiceiu asta i este ocupaţia lui de căpetenia şi orfanii, nepoţii lui, şi chiarŭ copii lui décă n'ar avea altă hrană decâtŭ câştigulŭ acestui pĕcătosŭ şefŭ de familiă, de multe orĭ ar putea sĕ móră de fóme.

Însĕ Dumnedeu, în prevĕdĕtórea lui înţelepciune, alăturĭ cu rĕulŭ pune mai totdéuna şi leaculŭ.

Orfanii şi chiar copii acestui părinte fără curagiu au găsitŭ o adevĕrată Provedinţă în mătuşa lorŭ şi în muma lorŭ, fată sdravĕnă a munţilorŭ. Illyriei, pe care am întâlnit'o pe Piazzetta silindu-se sĕ-şĭ facă pe bărbatulŭ sĕu sĕ-şĭ cumpetéze vorba.

Frumósa Giovanna, cum ĭi dicŭ şi astădĭ gondolierii din piaţa Sf. Marcu şi după cheu, face încă parte din corporaţia aducĕtórelorŭ de apă din Veneţia.

Se nchie că chiarŭ şi adĭ nu este în Veneţia altă apă de bĕutŭ decâtŭ apa din fântânile ducale şi din câteva fântânĭ publice construite de stăpânire pentru trebuinţele poporului.

De mai bine d'o miiă de anĭ apa asta este împărţită prin oraşŭ de femei tinere şi voinice, îmbrăcate adĭ chiarŭ cu pitorescul costumŭ alŭ muntencelorŭ Illyriei şi Carnioliei: fusta scurtă cu colorĭ bătăióse, ciorapĭ de lână carĭ parŭ a fi de postavŭ şi pantofĭ cu potcóve, partea de susŭ a pieptului şi braţele góle, pĕrulŭ prinsŭ în céfă cu ace lungĭ de aurŭ de Veneţia.

Femeile acestea ale Illyriei au atrasŭ în totdéuna atenţiunea străinilorŭ pentru înfăţişarea lorŭ bărbătéscă, pentru carnaţiunea lorŭ viguróşă şi pentru ochii lorŭ marĭ îndrăsneţĭ.

Fetele acestea ale munţilorŭ au fostŭ în totdéuna de-o înţelepciune proverbială. Veneţia era mai multŭ numai pentru ele unŭ popasŭ (locŭ de poposire.) Ele veneau adeseorĭ aci însoţite de logodniculŭ lorŭ, câştigau aci cu greu dér cu cinste ceva părăluţe şi se întorceau érăşĭ în munţĭ unde se căsĕtoreau. Astfelŭ erau moravurile lorŭ.

Giovanna într'o bună diminéţă se 'namorase de pescarulŭ Pietro, fiiulŭ din urmă alŭ lui Salvatorŭ, şi se măritase cu elŭ. Nu trecŭ multă vreme şi pricepŭ ce greşală mare făcuse. (Va urma.)

Sosirea şi plecarea trenurilorŭ şi postelorŭ în Braşovŭ.

I. Plecarea trenurilorŭ:

1. Dela Braşovŭ la Peşta:

Trenulŭ de persóne Nr. 307: 7 óre 20 de minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 315: 4 óre 01 minută diminéţa.

2. Dela Braşovŭ la Bucuresci:

Trenulŭ acceleratŭ Nr. 302: 5 óre 37 minute diminéţa.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 318: 1 óră 55 minute după amédĭ.

II. Sosirea trenurilorŭ:

1. Dela Peşta la Braşovŭ:

Trenulŭ de persóne Nr. 308: 9 óre 46 minute înainte de amédĭ.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 316: 9 óre 52 minute séra.

2. Dela Bucuresci la Braşovŭ:

Trenulŭ acceleratŭ Nr. 301: 10 óre 12 minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 317: 2 óre 32 minute după amédĭ.

A. Plecarea postelorŭ:

a) Dela Braşovŭ la *Rĕşnovŭ-Zărnescĭ-Branŭ*: 12 óre 30 min. după amédĭ
b) „ „ „ *Zizinŭ*: 4 óre după amédĭ.
c) „ „ în *Săcuime* (S. Georgĭ): 1 óră 30 minute nóptea.
d) „ „ la *Făgăraşŭ*: 4 óre diminéţa.
e) „ „ la *Săcele*: 4 óre diminéţa.

B. Sosirea postelorŭ:

a) Dela *Rĕşnovŭ-Zărnescĭ-Branŭ* la Braşovŭ: 10 óre înainte da amédĭ.
b) „ *Zizinŭ* la Braşovŭ: 9 óre a. m.
c) Din *Săcuime* la Braşovŭ: 6 óre séra.
d) „ *Făgăraşŭ* la Braşovŭ: 2 óre diminéţa.
e) „ *Săcele* la Braşovŭ: 6 óre 30 minute séra.

Mersulŭ trenurilorŭ

Valabilŭ dela I Iuniu st. n. 1886.

pe linia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucuresci	—	4.30	—	7.30
Predealŭ	—	—	—	1.14
	—	9.12	—	—
Timişŭ	—	9.35	—	1.45
Braşovŭ	—	10.12	—	—
	7 20	—	4 01	2.32
Feldióra	7 57	—	4.47	—
Apatia	8 24	—	5 28	—
Augustinŭ	8 47	—	5 59	—
Homorodŭ	9 29	—	6 49	—
Haşfaleu	9 37	—	8 35	—
Sighişóra	10 53	—	9.02	—
	11.00	—	9.12	—
Elisabetopole	11 34	—	9 56	—
Mediaşŭ	12.03	—	10 37	—
Copşa mică	12.26	—	10.59 11.16	—
Micăsasa	12.42	—	11.37	—
Blaşiu	1.11	—	12.16	—
Crăciunelŭ	1.23	—	12,33	—
Teiuşŭ	2.06	—	1.51	—
Aiudŭ	2.27	—	2 [illegible]8	—
Vinţulŭ de susŭ	2 49	—	2.48	—
Uióra	2 56	—	2 56	—
Cucerdea	3.12	—	3 64	—
Ghirisŭ	3.46	—	4 51	—
Apahida	5.01	—	5 28	Trenŭ de persóne
Cluşiu	5.21	—	5 56	
	—	6 01	—	6 37
Nedeşdu	—	6.19	—	6.53
Ghirbĕu	—	—	—	7.14
Aghirişŭ	—	—	—	7.29
Stana	—	—	—	7.56
Huiedinŭ	—	7.12	—	8 18
Ciucia	—	7.41	—	8 58
Bucia	—	—	—	9.15
Bratca	—	—	—	9 34
Vadŭ	—	8.20	—	9 53
Mező-Telegd	—	8.46	—	10 28
Fugyi-Vásárhely	—	—	—	10 47
Veneţia-Orăḑii	—	—	Trenŭ de persóne	10 57
Oradia-mare	—	9.11		11 07
	—	9.16	10.50	11.19
P. Ladány	—	10.37	1.33	1.16
Szolnok	—	12.20	4.24	3.29
Buda-pesta	—	2.15	10.05	6.33
Viena	—	—	2.15	—
	—	8.00	—	—

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de pers.	Tren accelerat	Trenŭ de pers.	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	—	—	—	—
Budapesta	7.40	2.—	7.40	6 18	—
Szolnok	11 05	4.05	10.42	9.38	—
P. Ladány	2 02	5.47	2.02	12 02	—
Oradea mare	4.12	7.11	4.78	2.01	—
Venţia-Orăḑii	—	—	—	2 08	—
Fudi-Oşorheiu	—	—	—	2 19	—
Teleagŭ	—	7.33	—	2.41	—
Vadŭ	—	8.04	—	3.24	—
Bratca	—	—	—	3.47	—
Bucia	—	—	—	4.07	—
Ciucia	—	8.58	—	4.33	—
Huiedin	—	9.28	—	5.15	—
Stana	—	—	—	5.33	—
Aghiriş	—	—	—	5.53	—
Gl ârbĕu	—	—	—	6.05	—
Nedişu	—	—	—	6.20	—
Cluşiu	—	10.31	—	6.38	—
	11.00	—	—	—	7.08
Apahida	1 19	—	—	—	7.36
Ghiriş	12 33	—	—	—	9.16
Cucerdea	1.01	—	—	—	9.53
	1 11	—	—	—	10.—
Uióra	1.18	—	—	—	10.09
Vinţulŭ de susŭ	1.05	—	—	—	10.19
Aiudŭ	1.46	—	—	—	10.48
Teiuşŭ	2 25	—	—	—	11.55
Crăciunelŭ	2 50	—	—	—	12.34
Blaşŭ	3.03	—	—	—	12.52
Micăsasa	3.35	—	—	—	1.34
Copşa mic	4.01	—	—	—	2.13
Medişŭ	4 20	—	—	—	2.46
Elisabetopole	4.5[illegible]	—	—	—	3.31
Sigişóra	5.42	—	—	—	4.32
Haşfaleu	6 01	—	—	—	5.02
Homorod	7.27	—	—	—	6.53
Augustinŭ	8.08	—	—	—	7.43
Apatia	8.36	—	—	—	8 23
Feldióra	9·06	—	—	—	9.02
Braşovŭ	9.46	5.37	—	—	9.52
	—	—	1.55	—	—
Timişŭ	—	6.20	2.53	—	—
Predealŭ	—	6.47	—	—	—
	—	11.30	3.28	—	—
Bucuresci	—	—	9.35	—	—

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.	Trenŭ de persóne
Teiuşŭ	11.24	—	3.00
Alba-Iulia	11.59	—	3.59
Vinţulŭ de josŭ	12.30	—	4.24
Şibotŭ	1.01	—	4.51
Orăştia	1.32	—	5.18
Simeria (Piski)	2 32	—	6 15
Deva	2 52	—	6.35
Branicica	3 23	—	7.02
Ilia	3.55	—	7 28
Gurasada	4 08	—	7.40
Zam	4 25	—	8.11
Soborşin	5 30	—	8.46
Bĕrzova	6.27	—	9 33
Conopŭ	6.47	—	9.53
Radna-Lipova	7.28	—	10 27
Paulişŭ	7.43	—	10.42
Gyorok	7.59	—	10.58
Glogovaţŭ	8.28	—	11 25
Aradŭ	8 42	9.17	2.31
Szolnok	—	2 32	4.59
	—	—	5.12
Budapesta	—	—	8.20
Viena	—	—	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	12 10	—
Budapesta	8.20	9.05	—
Szolnok	11.20	12.41	—
	11.35	5.45	—
Aradŭ	4 30	6.—	—
Glogovaţŭ	4.43	6.13	—
Gyorok	5 07	6.38	—
Pauliş	5.19	6.51	—
Radna-Lipova	5 41	7,10	—
Conopŭ	6 09	7.37	—
Bĕrzova	6.28	7.55	—
Soborşin	7 25	8.42	—
Zam	8 01	9.12	—
Gurasada	8 34	9.41	—
Ilia	8 55	9. 8	—
Branicica	9.19	10.17	—
Deva	9 51	10.42	—
Simeria (Piski)	10.35	11 07	—
Orăştiă	11.11	11.37	—
Şibotŭ	11.43	12.—	—
Vinţulŭ de josŭ	12 18	12.29	—
Alba-Iulia	12 36	12.46	—
Teiuşŭ	1.29	1.41	—

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenu mixt
Aradŭ	5.48	—	6.05
Aradulŭ nou	6 19	—	6.33
Németh-Ságh	6.44	—	6.58
Vinga	7.18	—	7.29
Orczifalva	7.47	—	7.55
Merczifalva	—	—	—
Timişóra	9.02	—	9.08

Simeria (Piski) Petroşeni

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Simeria	—	—	2.4
Streiu	—	—	3.25
Haţegŭ	—	—	4 16
Pui	—	—	5.11
Crivadia	—	—	5.58
Baniţa	—	—	6 47
Petroşeni	—	—	7.12

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	6.25	—	5.00
Merczifalva	—	—	—
Orczifalva	7.46	—	6.32
Vinga	8.15	—	7.02
Németh-Ságh	8.36	—	6.23
Aradulŭ nou	9.11	—	8.01
Aradŭ	9.27	—	8.17

Petroşeni—Simeria (Piski)

	Trenŭ de pers.	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Petroşeni	—	—	6.10
Baniţa	—	—	6.53
Crivadia	—	—	7 37
Pui	—	—	8.20
Haţegŭ	—	—	9.01
Streiu	—	—	9.52
Simeria	—	—	10.31

Tipografia *ALEXI* Braşovŭ. Hârtia din fabrica lui Martin Kopony, Zernesci